

Belevingsgerichte dagbesteding

Bij dagbesteding hebben mensen, althans dat denk ik, niet echt een beeld. En als ze dat al hebben dan zullen ze denken aan eenvoudig hand- of inpakwerk. Dat dagbesteding een breed palet van activiteiten is en ook bij een groot aantal verschillende soorten werkgevers plaats kan vinden zal veel minder bekend zijn. Toch wordt een kleine 20% van de leerlingen uit het gespecialiseerd onderwijs voorbereid op deze vorm van werk.

Helaas lijkt ook hier “onbekend maakt onbemind” de werkelijkheid. We krijgen als Sectorraad GO steeds meer signalen dat het onze scholen niet meer lukt om (alle) oud leerlingen op een dagbestedingsplek geplaatst te krijgen. Ook een recent onderzoek van onze¹ netwerkcoördinatoren toont dit aan.

Toen ik een uitgebreide mail kreeg van de stage- en uitstroomcoördinator van De Kom in Druten (een school van Punt Speciaal) om met hun mee te denken over deze problematiek ging ik daar dan ook graag op in.

Eerst maar even over De Kom. Dit is een SO/VSO school in Druten, die door allerlei ontwikkelingen in hun bredere regio een steeds specifiekere doelgroep krijgt. Vooral in de lagere leerroutes (van het LDGM) met ook steeds meer een gedragscomponent. Samen met de partners worden de leerlingen zo veel als mogelijk voorbereid op een plekje op de arbeidsmarkt. Voor de leerlingen die de hogere leergroepen volgen, zijn er samen met allerlei partners Foooocusgroepen ingericht waarbij met echte banen wordt geoefend op de overstap ([Foooocus](#)).

Maar over deze leerlingen gaat het bij dit bezoek niet. Het gaat om de leerlingen die leerroute 1 of 2 volgen en die voor een groot deel zullen gaan vallen in de VG7- indicatie (mensen die blijvend zijn aangewezen op nabije ondersteuning en daarmee recht hebben op zorg vanuit de WLZ). Deze jongeren zullen vooral aangewezen zijn op plekken bij zorginstellingen omdat zij 24 uur zorg en begeleiding nabij nodig hebben.

Zoals de medewerkers van De Kom aangeven: “Voor de **leerlingen die vg7 (verstandelijke beperking met gedragscomponent)** hebben is de situatie momenteel zeer schrijnend. Dat is echter niet de hele groep waarvoor het moeilijker wordt.

- De groep leerlingen die **veel lichamelijke beperkingen** hebben (en dus zorg nodig) en die **cognitief** wel gestimuleerd moeten worden.
- Sowieso de **reguliere groep leerroute 1 en 2** ervaart steeds meer problemen in het plaatsen.”

Als deel van de oorzaken hiervan ziet De Kom dat door de participatiewet een steeds bredere doelgroep op de dagbestedingen komen om te integreren. Die mensen hebben vaak minder begeleiding nodig, waardoor de oud-leerlingen van De Kom niet altijd meer welkom meer om dat ze teveel begeleiding vragen. Heel jammer omdat dit voorheen wel plaatsen waren waar de leerlingen terecht konden.

Bij het vinden van voldoende plekken voor deze jongeren komt een aantal problemen samen: gemeenten waar voor een belangrijk deel het budget vandaan moet komen, hebben steeds minder de middelen om dit aan te bieden. En bij de zorgpartijen zijn (grote) personeelstekorten waardoor ze simpelweg niet de juiste begeleiding kunnen bieden. En Samenwerkingsverbanden

¹ VSO en Pro gezamenlijk

die steeds strenger moeten zijn in het beschikbaar stellen van TLV's door hun gemaximeerde budgetten. En heel specifiek: Sommige dagbestedingsplekken zijn niet SKJ geregistreerd en kunnen daardoor geen leerlingen opnemen die nog geen 18 jaar zijn (de vraag van vroege uitstroom van school is met name bij de VG7 groep met gedrag).

Om dan maar zelf in plekken te voorzien, neemt de school, samen met de partners allerlei initiatieven zoals "Spetters" samen met Driestroom ([Spetters Daniël](#)). En dan is het extra pijnlijk dat het dan toch niet lukt om al hun leerlingen te plaatsen. Nu al ruim anderhalf jaar kunnen ze voor twee van hun leerlingen geen plek vinden. Ook al zit De Kom in een stevig netwerk en is er een grote zorgaanbieder direct naast hun school gelegen.

Helaas komen we samen niet tot dé oplossing voor dit probleem. Wel pellen we met elkaar een aantal vragen af, die we graag verder met relevante partijen willen onderzoeken:

1. Zijn er echt niet meer oplossingen bij de zorgpartijen (kunnen we leren van andere plekken in Nederland) en als die er niet zijn, wat zou dan moeten gebeuren om die wel te vinden?
2. Welke vormen kunnen de scholen zelf aanbieden (met de partners)?
We denken daarbij dat er ook echt landelijk inzet hierop gepleegd moet worden, omdat er simpelweg ingewikkeldheden zijn in de structuur die in de regio niet oplosbaar zijn.
Daarmee de derde vraag:
3. Kunnen we afgeleid van de regionale problematiek samen een landelijke lobby opstarten?
4. In hoeverre zijn de zorgkantoren op de hoogte van deze problemen en kunnen zijn ondersteuning bieden om op tijd uitstroom plekken te vinden?

Mooie vragen om op korte termijn in onze Portefeuillegroep Werktoeleiding, stages en vervolgonderwijs op te pakken. En goed af te stemmen met ons landelijke netwerk van Netwerkcoördinatoren.

Antoinette, Mariëlle, Sifra, Bas, Laura en Astrid, zeer bedankt voor het mooie gesprek. En een uitnodiging voor een landelijk gesprek hierover komt snel jullie kant uit.

Voor reacties: Alain van de Haar of Sofie Eisenburger, info@gespecialiseerdonderwijs.nl.